

LEKARNIŠKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

SLOVENE
CHAMBER
OF PHARMACY

Vojkova cesta 48
1000 LJUBLJANA, SLOVENIJA
tel: +386 1 280 65 50
fax: +386 1 280 65 61
mail: tajnistvo@lek-zbor.si
www.lzs.si

Številka: 1556/2018
Datum: 20.9.2018

MESTNA OBČINA KRANJ
Mestna uprava
Urad za družbene dejavnosti
Slovenski trg 1
4000 Kranj

 **MESTNA OBČINA
KRANJ**

Prejeto 24-09-2018			
Sig. znak	Šifra zadeve	Vredn.	Priloge
4715	160-8/17-		

4178/2018

ZADEVA: Mnenje o aktu o ustanovitvi javnega zavoda Gorenjske lekarne

Na podlagi sklepa 19. seje Upravnega odbora Lekarniške zbornice Slovenije, z dne 20. septembra 2018, ter v skladu s prvim odstavkom 27. člena in v povezavi s prvim odstavkom 121. člena Zakona o lekarniški dejavnosti (Uradni list RS, št. 85/2016 in 77/2017, v nadaljevanju: ZLD-1) izdaja Lekarniška zbornica Slovenije naslednje

M N E N J E **o osnutku Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Gorenjske lekarne**

Po mnenju Lekarniške zbornice Slovenije v osnutku Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Gorenjske lekarne, kot ga je zbornica prejela 28. avgusta 2018, niso v celoti upoštevane določbe ZLD-1, ki urejajo ustanovne akte, organiziranost in delovanje javnih lekarniških zavodov.

O b r a z l o ž i t e v

V prehodnih in končnih določbah Zakona o lekarniški dejavnosti (Uradni list RS, št. 85/2016 in 77/2017, v nadaljevanju: ZLD-1) je določeno, da ustanovitelj uskladi akte o ustanovitvi, organiziranost in delovanje obstoječih javnih lekarniških zavodov s tem zakonom v dveh letih od uveljavitve tega zakona (prvi odstavek 121. člena ZLD-1), to je najkasneje do 27.1.2019. V prvem odstavku 27. člena ZLD-1 je določeno, da javni lekarniški zavod na primarni ravni na svojem območju ustanovi občina ali več sosednjih občin skupaj po predhodnem mnenju pristojne zbornice in s soglasjem ministrstva.

Mestna občina Kranj je 28. avgusta 2018 zaprosila Lekarniško zbornico Slovenije za izdajo predhodnega mnenja o osnutku Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Gorenjske lekarne.

Ker gre za uskladitev ustanovnega akta, organiziranosti in delovanja javnega lekarniškega zavoda Gorenjske lekarne, ki je bil ustanovljen kot javni zavod leta 1991, in na zadnje z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Gorenjske lekarne (Uradni list RS, št. 4/2014), z ZLD-1, podaja Lekarniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) v skladu s 27. členom ZLD-1 mnenje v zvezi z ustanovitvijo navedenega zavoda glede na osnutek Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Gorenjske lekarne, ki ga je zbornica prejela 28.8.2018.

Najprej bi bilo treba opozoriti na način poimenovanja javnega zavoda v naslovu in uvodnih določbah obravnavanega odloka, ki je ustanovljen na podlagi ZLD-1. Izvajalec lekarniške dejavnosti je v skladu z določbo 98. točke prvega odstavka 4. člena ZLD-1 javni lekarniški zavod in v nadaljevanju zakona so v 1. oddelku IV. poglavja ZLD-1 določbe, s katerimi se ureja javni lekarniški zavod. Javni zavod, ki izvaja lekarniško dejavnost, je torej v skladu z ZLD-1 javni lekarniški zavod. Ker gre za posebno ureditev javnih zavodov, ki so izvajalci lekarniške dejavnosti, v ZLD-1 kot specialnem zakonu, mora biti ustanovni akt glede poimenovanja javnega lekarniškega zavoda in tudi sicer usklajen s poimenovanjem, kot je določen z ZLD-1 (27. člen ZLD-1).

V zvezi z dejavnostjo javnega lekarniškega zavoda je v 29. členu ZLD-1 določeno, da javni lekarniški zavod lahko izvaja le lekarniško dejavnost v skladu s 6. členom in drugo dejavnost lekarn v skladu s 7. členom ZLD-1. Čeprav je ZLD-1 *lex specialis* na področju urejanja javnih lekarniških zavodov, bi vseeno navedli tudi določilo drugega odstavka 18. člena Zakona o zavodih, v skladu s katerim zavod lahko opravlja gospodarsko dejavnost, če je ta namenjena opravljanju dejavnosti, za katero je zavod ustanovljen (v skladu z drugim odstavkom 1. člena Zakona o zavodih so namreč zavodi organizacije, ki se ustanovijo za opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja ali drugih dejavnosti, če cilj opravljanja dejavnosti ni pridobivanje dobička).

Po mnenju lekarniške zbornice nekatere dejavnosti po SKD, kot so navedene v tretjem odstavku 5. člena obravnavanega osnutka odloka, ne spadajo med dejavnosti, navedene v 6. in 7. členu ZLD-1, in sicer:

- 47.110 *Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah, pretežno z živili* (v skladu z SKD spada sem: trgovina na drobno z raznovrstnim blagom, med katerim prevladujejo prehrambni izdelki, pijače ali tobaki izdelki in prodaja v blagovnicah, kjer poleg prehrambnih izdelkov, pijač in tobaka prodajajo tudi različno drugo blago, kot so oblačila, pohištvo, gospodinjske naprave, kovinski izdelki, kozmetika, igrače, športni izdelki itd.)
- 73.120 *Posredovanje oglaševalskega prostora* (v skladu z SKD spada sem: posredovanje oglaševalskega prostora ali časa različnih medijev, in sem ne spada dejavnost stikov z javnostjo ali prodaja lastnega oglaševalskega prostora ali časa, ki se presoja glede na dejavnost lastnika);
- 73.200 *Raziskovanje trga in javnega mnenja* (v skladu z SKD spada sem: preučevanje tržnega potenciala, sprejemanja in poznavanja izdelkov pri potrošnikih in nakupnega obnašanja potrošnikov za potrebe pospeševanja prodaje in razvijanja novih izdelkov, tudi s statistično analizo rezultatov raziskav, raziskovanje javnega mnenja o političnih, socialnih in gospodarskih temah, tudi s statistično analizo rezultatov);

- 85.590 *Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje* (v skladu z SKD spada v ta podrazred izobraževanje oseb, ki niso vključene v redni šolski sistem, in sicer je vključeno izobraževanje odraslih, ki po vsebini ni podobno izobraževanju mladine na posameznih ravneh začetnega izobraževanja, pouk pa lahko poteka v večernih šolah, v zavodih za izobraževanje odraslih, ljudskih univerzah ipd.; sem spada: izvajanje programov poklicnega usposabljanja in izpopolnjevanja, ki omogočajo pridobiti nacionalno poklicno kvalifikacijo, izvajanje priprav za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij, izvajanje priprav za mojstrski, delovodski in poslovodski izpit, poučevanje raznih spretnosti za inštruiranje in pomoč pri učenju, računalniško usposabljanje, poučevanje jezikov, verouk, izobraževanje, neopredelljivo po ravni ISCED, usposabljanje reševalcev, usposabljanje za preživetje, usposabljanje za nastopanje v javnosti, poučevanje hitrega branja).

Navedene dejavnosti ne spadajo v okvir dejavnosti, navedene v 6. in 7. členu ZLD-1 niti ne morejo biti namenjene opravljanju dejavnosti, za katero je zavod ustanovljen. Navedli pa bi še, da lahko javni lekarniški zavod ustanovi drug zavod ali podjetje samo v okviru svoje dejavnosti in ob predhodno izkazanem javnem interesu ob upoštevanju omejitev iz 26. člena ZLD-1.

V vezi z navajanjem organizacijskih enot javnega lekarniškega zavoda je v četrti alineji drugega odstavka 31. člena ZLD-1 izrecno navedeno, da morajo biti v aktu o ustanovitvi navedene organizacijske enote javnega lekarniškega zavoda. V skladu s prvim odstavkom 8. člena ZLD-1 se lekarniška dejavnost na primarni ravni izvaja v lekarni, v podružnici lekarne in s priložno zalogo zdravil. V skladu z 28. členom ZLD-1 so lekarne in podružnice lekarn organizacijske enote javnega lekarniškega zavoda za izvajanje lekarniške dejavnosti na primarni ravni na območju občin soustanoviteljic javnega lekarniškega zavoda. Zgolj navedba v ustanovnem aktu, da zavod organiziran lekarne in podružnice lekarn kot svoje organizacijske enote za opravljanje lekarniške dejavnosti ter galenski in kontrolno analizni laboratorij za izdelavo in preizkušanje magistralno in galensko izdelanih zdravil, po mnenju zbornice ne zadosti obveznosti iz četrte alineje drugega odstavka 31. člena ZLD-1. Taka splošna navedba je vsebovana že v ZLD-1, zato je treba v aktu o ustanovitvi navesti konkretne organizacijske enote poimensko.

Navedba v obravnavanem osnutku odloka, da sta galenski in kontrolno-analizni laboratorij organizirana za izdelavo in preizkušanje magistralno in galensko izdelanih zdravil, po mnenju zbornice ni v skladu z ZLD-1. Galenski laboratorij je v skladu z ZLD-1 organizacijska enota za izdelavo galenskih zdravil (89. člen ZLD-1). Kontrolno-analizni laboratorij se organizira za kontrolo kakovosti v galenskem laboratoriju izdelanih galenskih zdravil in za nadzor nad kakovostjo teh zdravil. To je pomembno zaradi pridobivanja dovoljenj po 83., 84. in 89. členu ZLD-1 v povezavi s 67. členom ZLD-1. Če se v galenskem laboratoriju izdelujejo tudi magistralna zdravila, je to mogoče le, če izpolnjuje pogoje za izdelavo magistralnih zdravil v skladu z ZLD-1, pri čemer bi bilo treba z ustreznim aktom določiti razmerja med galenskim laboratorijem in drugimi organizacijskimi enotami in predvideti pravila za zagotavljanje kakovostne, varne in učinkovite izdelave, distribucije in izdaje tako izdelanih magistralnih zdravil. Zbornica predlaga, da se določba 6. člena obravnavanega osnutka odloka uskladi z ZLD-1.

Nadalje je v obravnavanem osnutku odloka glede imenovanja predstavnikov pacientov v svetu zavoda določeno le, da ga imenuje svet ustanoviteljic javnega

zavoda na podlagi izvedenega javnega poziva (peti odstavek 11. člena obravnavanega osnutka odloka), pri tem pa z ničemer ni določeno, kako bo zagotovljena zakonitost, transparentnost izbire in enakost obravnave kandidatov (npr. z določitvijo pogojev za kandidate, meril za izbor ipd.), čeprav je v 6. alineji drugega odstavka 31. člena ZLD-1 izrecno določeno, da se v aktu o ustanovitvi za vsak posamezen organ določijo pogoji imenovanja oziroma izvolitve in razrešitve. Zbornica predlaga, da se ustanovni akt ustrezno dopolni glede imenovanja predstavnika pacientov v svet zavoda.

V zvezi z določitvijo pogojev za direktorja in možnostjo imenovanja strokovnega vodje zavoda, bi bilo treba opozoriti na sklep, ki ga je Vlada RS sprejela na svoji 146. seji 26.7.2011 v zvezi z Izhodišči za organizacijo, vodenje in združevanje javnih zdravstvenih zavodov, s katerim je občinam, ki sicer samostojno urejajo in opravljajo svoje naloge ter izvršujejo ustanoviteljske pravice na področju zagotavljanja javne zdravstvene službe na primarni ravni, predlagala, da sledijo omenjenim izhodiščem in tako prispevajo k racionalizaciji, poenotenju poslovanja zavodov, obvladovanju javnofinančnih odhodkov in s tem povečevanju dostopnosti do zdravstvenih storitev. V omenjenih izhodiščih Vlade RS je med drugim predvideno, da sta v zavodu, kjer število zaposlenih ne presega 200, poslovodna funkcija in funkcija vodenja strokovnega dela zavoda praviloma združeni. To pomeni, da se v javnih lekarniških zavodih, v katerih število zaposlenih ne presega 200, lahko že v aktu o ustanovitvi določi, da je direktor nosilec lekarniške dejavnosti, kar izhaja tudi iz 2. alineje prvega odstavka 32. člena ZLD-1. Zato zbornica predlaga, da se v obravnavanem osnutku odloka predvidi le en direktor, ki vodi tudi strokovno delo javnega lekarniškega zavoda, in kot pogoj za direktorja javnega lekarniškega zavoda določi izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu farmacija.

Med pristojnostmi sveta zavoda so v desetem odstavku 11. člena obravnavanega osnutka odloka določeno, da svet zavoda sprejme letni program dela in določa finančni načrt javnega zavoda s soglasjem sveta ustanoviteljic ter preveri in potrdi letno poročilo javnega zavoda s soglasjem sveta ustanoviteljic. Po mnenju zbornice zahtevano soglasje ustanoviteljic v obeh primerih presega določila ZLD-1 in posega v avtonomnost sveta javnega lekarniškega zavoda pri izvajanju svoje funkcije, ki mu jo je zakonodajalec podelil na tem področju.

V zvezi s sestavo strokovnega sveta zavoda je v 13. členu obravnavanega osnutka odloka v drugem odstavku navedeno, da se »število članov, pogoje in način imenovanja, način dela ter naloge strokovnega sveta zavoda določijo s statutom zavoda v skladu z zakonom, ki ureja zavode«. Ta določba ni v skladu z določbo drugega odstavka 31. člena ZLD-1, ki v 6. alineji določa, da je treba v aktu o ustanovitvi navesti sestavo, pristojnosti in naloge za vsak posamezen organ zavoda ter pogoje in postopek njihovega imenovanja oziroma izvolitve in razrešitve. Statut tako ni ustrezen akt za določanje števila članov, pogoje in način imenovanja, način dela ter naloge strokovnega sveta zavoda.

Prav tako bi bilo treba dopolniti tudi določbo drugega odstavka 16. člena obravnavanega osnutka odloka s sklicem na obveznosti iz ZLD-1, ker je sicer določba glede pravic in obveznosti ustanovitelja v tem smislu pomanjkljiva. Prav tako bi morala ustanoviteljica določiti znesek posojila, za katerega javni lekarniški zavod pridobiti soglasje ustanoviteljice. V skladu s šestim odstavkom 30. člena ZLD-1 namreč

ustanovitelj javnega lekarniškega zavoda daje soglasje k najemanju posojil, ki presegajo znesek, določen v aktu o ustanovitvi.

V obravnavnem osnutku odloka so nadalje v 18. členu določeni nameni, za katere se uporabi presežek prihodkov nad odhodki javnega lekarniškega zavoda, in gre za prepis določbe drugega odstavka 38. člena ZLD-1. Sicer je v drugi alineji te določbe res navedeno, da se presežek prihodkov nad odhodki, ki ga ustvari javni lekarniški zavod, nameni za »investicije v prostor in opremo lekarne«, vendar je dobesedni prepis te določbe v akt o ustanovitvi posameznega javnega lekarniškega zavoda po mnenju zbornice neprimeren in se ga lahko uporabi le za javni lekarniški zavod z eno samo lekarno. V primeru konkretnega javnega zavoda, z več organizacijskimi enotami, med katerimi so poleg lekarn (ki jih je prav tako več) tudi podružnice lekarn ter galenski in kontrolno-analizni laboratorij, je določba nejasna in je ni mogoče uporabljati, zato je naloga ustanoviteljev, da jo ustrezno prilagodijo.

V zvezi z določbo 23. člena obravnavanega osnutka odloka glede izteka mandata članov sveta zavoda, direktorja zavoda in članov strokovnega sveta bi bilo treba opomniti, da ZLD-1 v prvem odstavku 121. člena določa, da ustanovitelj uskladi akte o ustanovitvi, organiziranost in delovanje obstoječih javnih lekarniških zavodov s tem zakonom v dveh letih od uveljavitve tega zakona (ZLD-1), to je najkasneje do 27.1.2019. Če sestava sveta zavoda po 27.1.2019 ne bo usklajena z ZLD-1, tudi delovanje javnega lekarniškega zavoda ne bo usklajeno z ZLD-1 in javni lekarniški zavod ne bo mogel zakonito izvajati lekarniške dejavnosti.

Lekarniška zbornica Slovenije bi glede sodelovanja občin soustanoviteljic pri upravljanju javnega lekarniškega zavoda opozorila le še na določbo drugega odstavka 27. člena ZLD-1, v skladu s katero ima vsaka občina ustanoviteljica pravico in dolžnost v skupnem javnem lekarniškem zavodu sodelovati pri upravljanju javnega lekarniškega zavoda v sorazmerju s številom svojih prebivalcev. Število prebivalcev je spreminjajoč faktor. V času ustanovitve javnega lekarniškega zavoda so ustanoviteljski deleži drugačni, kot bodo kasneje ob vsakokratnem odločanju o zadevah iz pristojnosti ustanovitelja javnega lekarniškega zavoda (že primerjava ustanoviteljskih deležev, določenih v zadnjem veljavnem Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Gorenjske lekarne iz leta 2014, in ustanoviteljskih deležev v 2. členu obravnavanega osnutka odloka pokaže, da so ti različni). V akt o ustanovitvi bi bilo treba vključiti določbo drugega odstavka 27. člena ZLD-1 tako, da bo v čim večji meri upoštevana pri pravicah in dolžnostih ustanoviteljic glede sodelovanja pri upravljanju javnega lekarniškega zavoda v sorazmerju s številom svojih prebivalcev (npr. v 17. členu obravnavanega osnutka odloka).

Pripravila:

Mojca Krušič

Miran Golub, mag.farm.
predsednik LZS

V vednost:

- Ministrstvo za zdravje
- Javni lekarniški zavod Gorenjske lekarne Kranj